

BOSNA I HERCEGOVINA
BRČKO DISTRIKT BOSNE I HERCEGOVINE
OSNOVNI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 0 P 158882 23 P
Brčko, 23.01.2025. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Osnovni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, sudac Marina Pejić, u pravnoj stvari tužiteljice A. A., kćerka S., iz B., ..., koju zastupa opunomoćenik Dragan Oparnica, odvjetnik iz Brčkog, protiv tuženog S. A., sin N., iz B., ..., radi razvoda braka, nakon glavne rasprave, održane uz isključenje javnosti, a zaključene dana 23.01.2025. godine, u prisutnosti opunomoćenika tužiteljice i tuženog, donio je sljedeću

PRESUDU

I

Razvodi se brak između tužiteljice A. A. iz B. i tuženog S. A. iz B., zaključen dana ... godine u G. R., koji je upisan u maticu vjenčanih za matično područje G. R., na stranici 369, pod rednim brojem 68, za ... godinu.

II

Maloljetno dijete parničnih stranaka, kćerka Mldb.1 rođen dana ... godine u B., povjerava se na zaštitu, odgoj i uzdržavanje tuženom S. A., kao ocu.

III

Obvezuje se tužiteljica A. A., da na ime doprinosa za uzdržavanje Mldb.1 plaća mjesečno iznos od 200,00 KM, gotovinski ili putem bankovnog računa tuženom S. A., počevši od dana 04.09.2023. godine, pa dok za to budu postojali zakonski uvjeti ili do druge odluke suda.

IV

Svaka stranka snosi svoje troškove ovog parničnog postupka.

Obrazloženje

Tužiteljica A. A. iz B., (dalje tužiteljica) podnijela je dana 26.10.2023. godine ovom sudu tužbu protiv tuženog S. A. iz B., (dalje tuženi) radi razvoda braka.

U tužbi je navela da je sa tuženim zaključila brak dana ... godine u G. R., a koji brak je upisan u maticu vjenčanih koja se vodi za matično područje G. R., na stranici 369, pod rednim

brojem 68 za ... godinu, te da je u braku rođeno dvoje djece, od kojih je Mldb.1, rođen dana ... godine u B. Nadalje je navela da su bračni odnosi duži niz godina bili skladni, međutim, uslijed različitih pogleda na život i svijet parničnih stranaka, unazad godinu dana došlo je do teškog i trajnog narušavanja međusobnih odnosa, a što je dovelo i do faktičkog prekida bračne zajednice dana ... godine. U pogledu povjere Mldb.1, istaknula je da je u najboljem interesu da se ista povjeri na odgoj, čuvanje i staranje njoj kao majci, uz obvezu tuženog da doprinosi za njeno uzdržavanje, međutim ukoliko maloljetna kćerka izrazi želju da se povjeri na odgoj, čuvanje i staranje ocu, da se ona neće protiviti takvoj odluci.

Imajući u vidu da su bračni odnosi između tužiteljice i tuženog teško i trajno poremećeni, predložila je da sud donese presudu kojom će razvesti njihov brak i zajedničko Mldb.1 povjeriti njoj kao majci, na čuvanje i odgoj, a tuženog obvezati da doprinosi uzdržavanju sa mjesečnim iznosom od 100,00 KM počev od dana presuđenja, na način što će navedeni novčani iznos plaćati na ruke najkasnije do petog u mjesecu za tekući mjesec, pa sve dok za to budu postojali zakonski uvjeti ili do druge odluke suda

Tuženi je u odgovoru na tužbu u cijelosti osporio tužbeni zahtjev, smatrajući da bračni odnosi nisu poremećeni do te mjere da bi brak trebao biti razveden, kao i da bračna zajednica nije u potpunosti faktički prekinuta dana 04.09.2023. godine. Nadalje je istaknuo, da on vodi brigu o maloljetnoj kćerki, da majka nastoji povremenim radom u inostranstvu doprinijeti uzdržavanju, te da je u najboljem interesu za dijete da brak nastavi egzistirati. Tuženi je predložio, ukoliko sud ipak razvede brak, da se Mldb.1 povjeri njemu kao ocu, na odgoj, čuvanje i staranje. Doprinos za uzdržavanje Mldb.1, počevši od rujna 2023. godine (kao dana prekida bračne zajednice) postavio je naknadno na ročištu za glavnu raspravu održanom dana 23.01.2025. godine, na način i u visini koji odredi sud.

Tijekom postupka provedeni su dokazi čitanjem isprava i to: izvoda iz matice rođenih Odjeljenja za javni registar Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 12-000002-38531/2023 od 06.09.2023. godine, izvoda iz matice vjenčanih Odjeljenja za javni registar Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 12-000002-38522/2023 od 06.09.2023. godine, mišljenja o povjeri maloljetnog djeteta Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, Odjela za zdravstvo i ostale usluge, Pododjela za socijalnu zaštitu broj 34-000714/23 od 16.01.2024. godine, te saslušanje parničnih stranaka i predstavnika Pododjela za socijalnu zaštitu.

Na osnovu provedenih dokaza i ocjene istih kako pojedinačno tako i u njihovoj međusobnoj vezi, u smislu odredbe članka 8. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“ broj 28/18 i 6/21 – u daljnjem tekstu Zakon o parničnom postupku), ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužiteljice za razvodom braka, koji je zaključila dana ... godine u G. R. sa tuženim, zbog teško i trajno poremećenih bračnih odnosa, zatim da se zajedničko maloljetno dijete parničnih stranaka, Mldb.1, povjeri na zaštitu, odgoj i uzdržavanje tužiteljici kao majci, kao i da se tuženi obveže da na ime svog doprinosa za uzdržavanje maloljetnog djeteta plaća iznos od 100,00 KM mjesečno, do petog u mjesecu, počevši od dana presuđenja pa ubuduće, dok za to postoje zakonski razlozi ili do druge odluke suda, (u daljnjem tekstu: tužbeni zahtjev), a kojem tužbenom zahtjevu se tuženi usprotivio navodima da prije svega bračnu zajednicu treba obnoviti, a ukoliko sud ipak razvede brak, onda smatra da maloljetna kćerka treba biti povjerena njemu na odgoj i čuvanje, jer on ispunjava sve uvjete za povjeru djeteta za razliku od tužene, koja boravi u inostranstvu.

Među parničnim strankama je nesporno da su zaključili brak pred matičnim uredom G. R., da je brak upisan u maticu vjenčanih za matično područje G. R., na stranici 369, pod rednim brojem 68, za ... godinu; da imaju dvoje zajedničke djece, od kojih je jedno maloljetno i to Mldb.1 rođena dana ... godine (izvoda iz matice rođenih Odjeljenja za javni registar Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 12-000002-38531/2023 od 06.09.2023. godine), te da je bračna zajednica prekinuta dana 04.09.2023. godine.

Kako se u ovom sporu rješava o zaštiti, odgoju i uzdržavanju maloljetnog djeteta, u postupku je, u skladu sa odredbama članka 218. i 256. Obiteljskog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 23/07 – u daljnjem tekstu - Obiteljski zakon), sudjelovao i Pododjel za socijalnu zaštitu Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kao organ starateljstva, socijalne i dječje zaštite, koji je u konačnici dostavio svoje mišljenje (mišljenje o povjeri maloljetnog djeteta Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, Odjela za zdravstvo i ostale usluge, Pododjela za socijalnu zaštitu broj 34-000714/23 od 16.01.2024. godine).

Pododjel za socijalnu zaštitu je u svom mišljenju naveo da je tužiteljica po zanimanju poslovno pravni tehničar; da se trenutno nalazi na privremenom radu u inostranstvu, gdje ostvaruje prihode u iznosu od cca 600 Eur; da je urednog zdravstvenog stanja i negira kronična oboljenja; da posjeduje stan koji je kupila od naslijeđene imovine, ali da boravi u kući roditelja koja je uvjetna za život; da nije kreditno zadužena; da s njene strane nema nikakve mogućnosti da se bračna zajednica nastavi; da želi da se dijete povjeri njoj kao majci na čuvanje i odgajanje; kao i da bi poštovala odluku djeteta ako želi ostati sa ocem, jer je navikla da boravi u obiteljskoj kući.

S druge strane, za tuženog je u mišljenju naveo da je po zanimanju magistar nauka; da je trenutno nezaposlen, ali je u procesu traženja zaposlenja; da boravi u obiteljskoj kući koja je u njegovom vlasništvu, uvjetna za život, ukupne površine 200 m²; da je vlasnik osobnog automobila i placa koji se nalazi uz obiteljsku kuću; da nema kreditnog zaduženja; da je urednog zdravstvenog stanja i negira kronična oboljenja; da želi da se bračna zajednica nastavi, jer smatra kako je majka donijela naglu odluku o prekidu iste; da želi biti u prijateljskim odnosima sa suprugom, radi dobrobiti djeteta; da ukoliko se brak razvede, dijete treba da bude povjereno njemu kao ocu, uzimajući u obzir da dijete od faktičkog prekida bračne zajednice boravi s njim u obiteljskoj kući.

Nastavno na prethodno, Pododjel za socijalnu zaštitu je mišljenja da se Mldb.1, treba povjeriti tuženom kao ocu, zbog činjenice da se maloljetno dijete nalazi u domaćinstvu u kojem je odraslo i zbog toga što je tužiteljica, radi posla fizički odsutna.

U svom iskazu tužiteljica je u bitnom navela da je u vrijeme podnošenja tužbe živjela kod majke, dok sada živi sama u stanu koji je u njenom vlasništvu, površine 63 m². Nakon napuštanja bračne zajednice, dijete je ostalo živjeti sa ocem, te da nije imala kontakt sa djetetom duži vremenski period, međutim u posljednje vrijeme se čuju i viđaju redovito. Tužiteljica je izjavila kako nije kontinuirano pružala financijsku pomoć za dijete, ali bi prilikom dolaska u B. iz inostranstva (svaka dva mjeseca) ostavljala određeni iznos novca i kupovala poklone. Istaknula je kako bi voljela da dijete živi s njom, no poštujući želju djeteta, pristala bi da dijete nastavi živjeti sa ocem, uz njezinu spremnost da doprinosi uzdržavanju u iznosu od 100,00 do 150,00 KM mjesečno. Nadalje je istaknula, da nije problem da dijete živi samo u stanu dok je ona na radu u inostranstvu, imajući u vidu da je dijete već skoro punoljetno. Naknadno je navela, da je slala novac ocu djeteta preko Western Uniona u iznosu od oko 100 Eura mjesečno.

Tuženi je u svom iskazu naveo kako je posljednje dvije godine bio nezaposlen, ali da je od 01.11.2024. godine zaposlen na minimalac u jednoj tvrtki iz B. Također je naveo da od drugih prihoda ostvaruje invalidninu u iznosu od 62,00 KM, te povremeno radi u dnevnicama. Tuženi je izjavio da tužiteljica nije doprinosila za uzdržavanje kćerke otkako je napustila bračnu zajednicu, osim što je jednom poslala novac, koji on, prema njegovim tvrdnjama nije prihvatio. Što se tiče brige o djetetu, tvrdi da kćerki ništa ne nedostaje, da je redovito školuje, te da se on brine za sve njezine potrebe. Osim toga, tuženi je prilikom saslušanja i dalje smatrao kako postoji mogućnost obnove bračne zajednice.

Imajući u vidu da tužiteljica u provedenom postupku mirenja nije iskazala volju i namjeru da se pomiri i nastavi zajednički život sa tuženim, da je i tijekom pripremnog i ročišta za glavnu raspravu ostala kod zahtjeva da se brak razvede, sud je na osnovu odredbe članka 39. Obiteljskog zakona, koji navodi da bračni partner može tražiti razvod braka, ako su bračni odnosi teško i trajno poremećeni, odlučio kao u stavu prvom (I) izreke presude.

Naime, iz iskaza parničnih stranaka sud je zaključio da su bračni odnosi teško i trajno poremećeni i da nastavak bračne zajednice više nije moguć, a posebno uzimajući u obzir da je od prestanka bračne zajednice prošlo više od godinu dana, te da pored različitih pogleda na život, parnične stranke ne mogu postići sporazum ni u pogledu uzdržavanja zajedničkog maloljetnog djeteta. Okolnost da se tuženi u bitnom protivio razvodu braka i smatrao da se bračni odnosi stranaka mogu popraviti nije od značaja, jer u slučaju ispunjenja naprijed navedene pretpostavke (teško i trajno poremećeni bračni odnosi) za razvod braka, protivljenje jednog od bračnih partnera razvodu braka nije razlog njegova održanja.

U postupcima razvoda braka koji uključuju maloljetnu djecu nad kojom stranke ostvaruju roditeljsko staranje, sud mora donijeti i odluku o povjeravanju maloljetne djece na čuvanje i odgoj.

Dakle, u pravcu utvrđivanja relevantnih okolnosti predmetnog slučaja i spora stranaka kome povjeriti Mldb.1 na odgoj i čuvanje, ovaj sud je na temelju činjenica, koje proizilaze iz materijalne dokumentacije, mišljenja Pododjela za socijalnu zaštitu i izjašnjenja njihovog predstavnika na ročištu održanom dana 23.01.2024. godine, kao i iskaza roditelja utvrdio da je u najboljem interesu Mldb.1 da bude povjerena tuženom na zaštitu i odgoj. Pri tome, sud je prvenstveno cijenio činjenicu da dijete od faktičkog prekida bračne zajednice parničnih stranaka kontinuirano živi sa ocem u obiteljskoj kući i da je majka fizički odsutna zbog posla u inostranstvu.

Valja napomenuti, da je tijekom postupka, u smislu odredbe članka 248. stavak (2) Obiteljskog zakona, sud više puta preko organa starateljstva nastojao da Mldb.1 izrazi svoje mišljenje u pogledu toga sa kojim bi roditeljem htjelo živjeti, međutim saslušanje nije obavljeno, jer je Mldb.1 odbijala razgovor na ovu temu (prema kazivanju oca). Isti dokazni prijedlog postavila je i tužiteljica, ali je naknadno odustala.

Slijedom navedenog, odlučeno je kao u stavu drugom (II) izreke ove presude, odnosno zajedničko maloljetno dijete stranaka povjereno je na zaštitu, odgoj i staranje tuženom, kao ocu.

Odredbom članka 194. Obiteljskog zakona, propisano je da su roditelji dužni izdržavati maloljetno dijete i u izvršavanju te obveze moraju iskoristiti sve svoje mogućnosti i sposobnosti. Dakle, sud u postupku za uzdržavanje je u obvezi da utvrđuje ukupan iznos sredstava potrebnih za izdržavanje, uzimajući u obzir uzrast djece, zdravstveno stanje istih i

druge okolnosti koje su od utjecaja na visinu sredstava potrebnih za izdržavanje maloljetne djece.

S tim u vezi, odredbom članka 214. Obiteljskog zakona propisano je da će u postupku uzdržavanja sud utvrditi ukupan iznos sredstava potrebnih za uzdržavanje, prilikom utvrđivanja potreba osobe koja se uzdržava, uzet će se njeno imovinsko stanje, zdravstveno stanje i druge okolnosti od kojih zavisi ocjena njenih potreba, kao i osobe koja je dužna davati izdržavanje, te da je obaveza suda da, prilikom utvrđivanja mogućnosti osobe koja je dužna davati izdržavanje, uzme u obzir sva primanja osobe i stvarne mogućnosti da stječe povećanu zaradu, kao i njene osobne potrebe i zakonske obveze uzdržavanja, a odredbom članka 215. istog zakona da će sud, kad se uzdržavanje zahtijeva za dijete, pored okolnosti iz članka 214. ovog zakona uzeti u obzir uzrast djeteta, kao i potrebe za njegovo školovanje, da će u postupku za uzdržavanje djeteta, sud posebno cijeniti kao doprinos za uzdržavanje djeteta, rad i brigu koju u odgoju i obrazovanju djeteta ulaže roditelj s kojim dijete živi, te da se radno sposoban roditelj ne može osloboditi dužnosti uzdržavanja maloljetnog djeteta.

Sud je prilikom odlučivanja o iznosu doprinosa za izdržavanje, imao u vidu da je dijete uzrasta koji iziskuje povećane potrebe, da ide u srednju školu i da bez sumnje, ima veće životne potrebe od djeteta manjeg uzrasta, a koje se tiču, ne samo njenih osobnih, već socijalnih i društvenih potreba, stoga ovaj sud nalazi, da je iznos od 200,00 KM, kao doprinos jednog roditelja, u ovom slučaju tužiteljice, prikladan, da podmiri dio potreba na ime njenog uzdržavanja.

Pri ocjenjivanju mogućnosti majke, kao osobe koja je dužna doprinositi uzdržavanju sud je cijenio da nema drugih obaveza zakonskog izdržavanja, da ima riješeno stambeno pitanje, kao i da sasvim sigurno u N. ima povoljne mogućnosti za stjecanje većih primanja, što je tužiteljica i sama navela u svom iskazu da trenutačno traži novi posao, koji bi bio više plaćen. Također, sud smatra da je dosuđeni iznos u pogledu utvrđenih okolnosti takav da ga majka može izdvajati, da je prikladan njenim trenutačnim mogućnostima i da time neće biti dovedeno u pitanje njeno uzdržavanje.

Ovdje treba imati u vidu i da je sud, u skladu sa odredbom članka 215. stavak (2) Obiteljskog zakona, posebno cijenio kao doprinos za uzdržavanje djeteta, rad i brigu koju u njegovom odgoju i obrazovanju ulaže tuženi, kao roditelj s kojim dijete živi (svakodnevna briga oko škole i školskih obaveza, staranje oko ishrane djece i sl.).

U odnosu na sporno pitanje je li tužiteljica doprinosila uzdržavanju Mldb.1 na jedan od dva načina koja proizilaze iz njene izjave: povremenim novčanim iznosima i poklonima svaka dva mjeseca i/ili slanjem novca ocu djeteta preko Western Uniona u iznosu od oko 100 Eura mjesečno, sud je primijenio pravilo tereta dokazivanja i cijenio da tužiteljica nije na nedvojben način dokazala da je redovito doprinosila uzdržavanju, odnosno nije dostavila bilo kakvu dokumentaciju o eventualnim isplatama uzdržavanja, pa zbog toga ovaj sud nije mogao izvesti drugačiji zaključak osim da tužiteljica nije doprinosila uzdržavanju.

Ukoliko tužiteljica i jest kako navodi „svaka dva mjeseca kad dođe ostavljala određeni iznos novca i kupovala poklone“ to nije od utjecaja na odluku suda, jer doprinos uzdržavanja djeteta služi za zadovoljavanje njegovih svakodnevnih potreba, a ne povremenih.

Kako je iz provedenog postupka utvrđeno da je bračna zajednica prekinuta početkom rujna 2023. godine, onda je sud tužiteljicu obvezao na plaćanje doprinosa za uzdržavanje od

nastanka tog prava, pa ubuduće sve dok za to budu postojali zakonski uvjeti ili do drugačije odluke suda. Ovo iz razloga što je tijekom postupka pred sudom nesporno utvrđeno da je prilikom faktičkog napuštanja bračne zajednice od strane tužiteljice Mldb1. ostala da živi kod tuženog, a da pri tome tužiteljica nije sudjelovala u uzdržavanju, stoga ovaj sud nalazi da ima razloga da se tužiteljica obveže da svoj doprinos uzdržavanju maloljetnog djeteta plaća od dana 04.09.2023. godine.

Slijedom iznesenog, na temelju odredbe članka 278. i članka 279. u vezi sa odredbama članka 194, članka 214. stavak (1) i (3) i članka 215. Obiteljskog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine odlučeno je kao u stavu trećem (III) izreke ove presude, odnosno obvezana je tužiteljica da na ime doprinosa za uzdržavanje Mldb.1 plaća mjesečno iznos od 200,00 KM, počev od dana 04.09.2023. godine pa sve dok za to budu postojali zakonski uvjeti ili do druge odluke suda.

Odluka o troškovima parničnog postupka, sadržana u stavu četvrtom (IV) izreke presude, zasnovana je na odredbi članka 255. stavak (1) Obiteljskog zakona, kojom je propisano da će o troškovima postupka u statusnim stvarima sud odlučiti slobodno, vodeći računa o okolnostima slučaja i ishodu postupka. Imajući u vidu okolnosti konkretnog slučaja i zbog toga odredio da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Iz svih izloženih razloga, presuđeno je kao u izreci.

SUDAC

Marina Pejić

Pouka o pravnom lijeku:

Protiv ove presude dozvoljena je žalba Apelacijskom sudu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema prijepisa presude, putem ovog suda, u dovoljnom broju primjeraka za sud i suprotnu stranu.